

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

128. PLENARNO ZASEDANJE OR, 22. 3. 2018–23. 3. 2018

Mnenje Evropskega odbora regij – Spremenjeni program za podporo strukturnim reformam in novi proračunski instrumenti za euroobmočje

(2018/C 247/09)

Glavna poročevalka: Olga ZRIHEN (BE/PES), poslanka valonskega parlamenta

Referenčna dokumenta: Sporočilo Novi proračunski instrumenti za stabilno euroobmočje v okviru Unije

COM(2017) 822 final

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/825 z namenom povečanja finančnih sredstev programa za podporo strukturnim reformam in prilagoditve njegovega splošnega cilja

COM(2017) 825 final

V vednost:

Sporočilo Nadaljnji koraki za dokončanje ekonomske in monetarne unije: Načrt

COM(2017) 821 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/825 z namenom povečanja finančnih sredstev programa za podporo strukturnim reformam in prilagoditve njegovega splošnega cilja, COM(2017) 825 final

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 1

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Program za podporo strukturnim reformam (v nadaljnjem besedilu: program) je bil vzpostavljen s ciljem krepite zmogljivosti držav članic za pripravo in izvajanje upravnih in strukturnih reform za ohranjanje rasti, vključno s pomočjo za uspešno in učinkovito uporabo skladov Unije. Podporo v okviru programa zagotovi Komisija na zahtevo države članice, zajema pa lahko širok razpon področij politike. Razvoj odpornih gospodarstev, ki temeljijo na trdnih gospodarskih in socialnih strukturah, ki državam članicam omogočajo, da učinkovito ublažijo šoke in si po njih hitro opomorejo, prispeva h gospodarski in socialni koheziji. Izvajanje institucionalnih, upravnih in strukturnih reform za ohranjanje rasti je ustrezno orodje za doseganje takega razvoja.</p>	<p>Program za podporo strukturnim reformam (v nadaljnjem besedilu: program) je bil vzpostavljen s ciljem krepite zmogljivosti držav članic za pripravo in izvajanje upravnih in strukturnih reform za ohranjanje rasti, ki so pomembne za doseganje ciljev iz Pogodb EU in so neposredno povezane s pristojnostjo EU, vključno s pomočjo za uspešno in učinkovito uporabo skladov Unije. Podporo v okviru programa zagotovi Komisija na zahtevo države članice. Razvoj odpornih gospodarstev, ki temeljijo na trdnih gospodarskih in socialnih strukturah, ki državam članicam omogočajo, da učinkovito ublažijo šoke in si po njih hitro opomorejo, bi moral prispevati h gospodarski, socialni in teritorialni koheziji. Poistovetenje s strukturnimi reformami, pomembnimi za EU, na terenu, predvsem pri lokalnih in regionalnih oblasteh ter socialnih partnerjih, je bistven pogoj za uspešnost programa.</p>

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Krepitev gospodarske in socialne kohezije z okrepitevijo strukturnih reform je ključnega pomena za uspešno sodelovanje v ekonomski in monetarni uniji. To je zlasti pomembno za države članice, katerih valuta ni euro, pri njihovih pripravah na pridružitve euroobmočju.</p>	<p>Krepitev gospodarske, socialne in teritorialne kohezije s strukturnimi reformami, pomembnimi za EU, je ključnega pomena za uspešno sodelovanje in okrepljeno konvergenco v ekonomski in monetarni uniji. To je zlasti pomembno za države članice, katerih valuta ni euro, pri njihovih pripravah na pridružitve euroobmočju.</p>

Predlog spremembe 3

Uvodna izjava 5

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Prav tako je treba navesti, da lahko ukrepi in dejavnosti iz programa podpirajo reforme, ki bi lahko državam članicam, ki želijo uvesti euro, pomagale pripraviti se na sodelovanje v euroobmočju.</p>	

Obrazložitev

Odvečno besedilo glede na uvodno izjavo 3.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 6

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>Da bi se zadovoljilo naraščajoče povpraševanje držav članic po podpori in zaradi potrebe po podpiranju izvajanja strukturnih reform v državah članicah, katerih valuta ni euro, bi bilo treba finančna sredstva programa povečati na zadostno raven, ki Uniji omogoča zagotavljanje podpore, ki ustreza potrebam držav članic prosilk.</p>	<p>Da bi se zadovoljilo naraščajoče povpraševanje držav članic po podpori in zaradi potrebe po podpiranju izvajanja strukturnih reform, pomembnih za EU, v državah članicah, katerih valuta ni euro, bi bilo treba finančna sredstva programa z instrumentom prilagodljivosti iz člena 11 sedanjega večletnega finančnega okvira povečati na zadostno raven, ki Uniji omogoča zagotavljanje podpore, ki ustreza potrebam držav članic prosilk.</p>

Predlog spremembe 5

Člen 1

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<p>„Člen 4</p> <p>Splošni cilj</p> <p>Splošni cilj programa je prispevati k institucionalnim in upravnim strukturnim reformam ter strukturnim reformam za ohranjanje rasti v državah članicah z zagotavljanjem podpore nacionalnim organom za ukrepe, namenjene reformiranju in okrepitvi institucij, upravljanja, javne uprave ter gospodarskega in socialnega sektorja v odgovor na gospodarske in socialne izzive, da se okrepijo kohezija, konkurenčnost, produktivnost, trajnostna rast, ustvarjanje delovnih mest in naložbe, s čimer se pripravljata tudi na sodelovanje v euroobmočju, zlasti v okviru procesov ekonomskega upravljanja, vključno s pomočjo za uspešno, učinkovito in pregledno uporabo skladov Unije.“;</p>	<p>„Člen 4</p> <p>Splošni cilj</p> <p>Splošni cilj programa je prispevati k institucionalnim in upravnim strukturnim reformam ter strukturnim reformam za ohranjanje rasti v državah članicah, ki pomenijo evropsko dodano vrednost na področjih politike, za katera si pristojnost delijo Unija in države članice ter še niso vključena v program tehnične pomoči, z zagotavljanjem podpore javnim organom držav članic za ukrepe, namenjene reformiranju in okrepitvi institucij, upravljanja, javne uprave ter gospodarskega in socialnega sektorja v odgovor na gospodarske in socialne izzive, da se okrepijo kohezija, konkurenčnost, produktivnost, trajnostna rast, ustvarjanje delovnih mest in naložbe, s čimer se pripravljata tudi na sodelovanje v euroobmočju, zlasti v okviru procesov ekonomskega upravljanja, vključno s pomočjo za uspešno, učinkovito in pregledno uporabo skladov Unije.“;</p>

Predlog spremembe 6

Novi člen 1(1)(a)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<p style="text-align: center;">Člen 5(2)</p> <p>Specifični cilji iz odstavka 1 se nanašajo na področja politike, ki so povezana s kohezijo, konkurenčnostjo, produktivnostjo, inovacijami, pametno, trajnostno in vključujočo rastjo, delovnimi mesti in naložbami, zlasti na eno ali več od naslednjega:</p> <p>a) upravljanje javnih financ in premoženja, proračunski postopek, upravljanje dolga in upravljanje prihodkov;</p> <p>b) institucionalna reforma ter učinkovito in storitveno usmerjeno delovanje javne uprave, po potrebi tudi s poenostavitvijo pravil, učinkovita pravna država, reforma pravosodnega sistema in krepitev boja proti goljufijam, korupciji in pranju denarja;</p> <p>c) poslovno okolje (tudi MSP), ponovna industrializacija, razvoj zasebnega sektorja, naložbe, javna udeležba v podjetjih, privatizacijski postopki, trgovina in neposredne tuje naložbe, konkurenca in javna naročila, trajnostni sektorski razvoj ter podpora za inovacije in digitalizacijo;</p> <p>d) izobraževanje in usposabljanje; politike trga dela, vključno s socialnim dialogom, za ustvarjanje delovnih mest; boj proti revščini; spodbujanje socialne vključenosti; socialna varnost in sistemi socialne varnosti; javno zdravje in sistemi zdravstvenega varstva; kakor tudi kohezija, politike na področju azila, migracij in meja;</p> <p>e) politike za izvajanje podnebnih ukrepov, spodbujanje energetske učinkovitosti in diverzifikacijo oskrbe z energijo, kakor tudi politike za kmetijski sektor, ribištvo in trajnostni razvoj podeželja;</p> <p>f) politike finančnega sektorja, vključno s spodbujanjem finančne pismenosti, finančna stabilnost, dostop do financiranja in kreditiranje realnega gospodarstva; priprava, zagotavljanje in spremljanje kakovosti podatkov in statistik ter politike za boj proti davčnim utajam.</p>

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Sprememba uredbe o programu za podporo strukturnim reformam 2018–2020

1. se strinja z načelom, iz katerega izhaja program za podporo, katerega cilj je zagotavljati tehnično pomoč državam članicam pri strukturnih reformah, in sicer prostovoljno in na njihovo pobudo. Vendar OR meni, da bi moral biti obseg strukturnih reform, upravičenih do podpore EU, omejen na področja politike, ki so pomembna za doseganje ciljev iz Pogodb EU in so neposredno povezana s pristojnostjo EU. OR zavrača vsakršne predloge za financiranje neopredeljenih strukturnih reform v državah članicah, za katere ni bila predhodno pripravljena ocena evropske dodane vrednosti in ki se ne nanašajo neposredno na pristojnosti EU, določene v Pogodbah. Pri tem želi opozoriti na svojo resolucijo z dne 1. februarja 2018, v kateri zavrača predlog uredbe Evropske komisije z dne 6. decembra 2017 o spremembi Uredbe o skupnih določbah (EU) št. 1303/2013⁽¹⁾;
2. se strinja s Komisijo, da bi moral biti program za podporo namenjen predvsem izboljšanju upravne zmogljivosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni upravljanja v državah članicah prosilkah; poudarja pomen upravljanja na več ravneh in lokalnega pristopa pri opredelitvi in izvajanju reform;
3. poziva k pripravi enotnih smernic za vsa orodja, financirana s sredstvi EU in namenjena izboljšanju upravnih struktur, ki bi omogočile učinkovito usklajevanje z obstoječimi programi tehnične pomoči na ravni EU in držav članic upravičenk, kakor je zahtevalo tudi Evropsko računsko sodišče;
4. obžaluje, da Komisija ni predložila kvantitativnih in kvalitativnih dokazil o primernosti programa. Poudarja, da bi lahko program za podporo strukturnim reformam, ki je program tehnične pomoči, po letu 2020 postal stalen le, če bodo njegovi rezultati v obdobju 2017–2020 pozitivno ocenjeni;
5. poudarja, da mora biti glede na delitev oblasti in pristojnosti v državah članicah ter priporočila za posamezne države, ki so pogosto naslovljena na lokalne in regionalne oblasti, ta program tem oblastem tudi dostopen;
6. pozdravlja predlog Komisije, naj se z instrumentom prilagodljivosti iz člena 11 sedanjega večletnega finančnega okvira povečajo proračunska sredstva za spremenjeni program za podporo strukturnim reformam;

Poistovetenje s strukturnimi reformami, pomembnimi za EU, in njihovo financiranje

7. poudarja, da številne ovire, kot so nepoistovetenje z reformami, njihova politična in institucionalna zapletenost, morebitni negativni učinki na družbene skupine in ozemlja, pomanjkanje fiskalnega manevrskega prostora za kritje stroškov reform, slaba upravna in institucionalna zmogljivost ter neuskklajenost med ravnmi upravljanja, v državah članicah onemogočajo ustrezno načrtovanje in izvajanje strukturnih reform, pomembnih za EU. Na splošno velja, da je na nacionalni ravni še vedno premalo poistovetenja z izvajanjem priporočil za posamezne države, kar je deloma posledica tega, da lokalne in regionalne oblasti v proces niso v celoti vključene kot partnerice;
8. poudarja, da imajo centri znanja, ki lokalnim in regionalnim oblastem ponujajo brezplačno tehnično pomoč pri tem, kako razlagati pravila EU in uporabljati njena sredstva, pomembno vlogo pri zagotavljanju učinkovitega izvajanja pravil in črpanja sredstev. Poziva države članice, ki takšnih centrov nimajo, naj razmislijo o njihovi uvedbi, da bi tako omogočili učinkovito uporabo novega proračunskega instrumenta;
9. poudarja, da so nekatera priporočila za posamezne države sicer pravno utemeljena z ustreznimi postopki v okviru Pakta za stabilnost in rast ter postopkom v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, vendar so druga bolj politične narave kot pa pravno zavezujoča; ugotavlja, da niti možne kazni v skladu s Paktom za stabilnost in rast ter postopkom v zvezi

⁽¹⁾ COM(2017) 826 final.

z makroekonomskimi neravnotežji niti politična izpostavljenost ne zagotavljajo zadostnega izvajanja priporočil za posamezne države in večjega poistovetenja z reformami. Poziva k okrepitvi pristopa od spodaj navzgor, da bi z vključevanjem lokalnih in regionalnih oblasti prispevali k prevzemanju večje odgovornosti;

10. ugotavlja, da ni mogoče zanikati pomena usklajevanja ekonomskih politik v EU, vendar je treba preveriti, ali imajo finančne spodbude in zaveze za nekatere reforme v državah članicah dejansko ustrezno pravno podlago v Pogodbi o delovanju Evropske unije; vprašljiv je tudi načrt, da bi se znatna finančna sredstva vezala in namenjala instrumentu, s katerim se zagotavlja pomoč popolnoma prostovoljno in ki temelji na nepreglednem sistemu izbire in potrjevanja zahtevkov, kar bi povzročilo številne težave v zvezi s tematskimi prednostnimi razvrstitvami, proračunskim načrtovanjem in ustreznim ozemeljskim ravnovesjem;

11. ponovno poudarja, da se glede na sedanjo razdelitev pristojnosti številne strukturne reforme, pomembne za EU, nanašajo na področja deljene pristojnosti z nacionalno ali podnacionalno ravno upravljanja. Da ne bi prihajalo do kršitev načel subsidiarnosti in sorazmernosti, morajo države članice svoje regionalne in lokalne oblasti vključiti v oblikovanje in izvajanje strukturnih reform kot stalne partnerice;

12. zato obžaluje predlog Komisije, da se o zavezah glede reform in finančnih spodbudah dvostransko dogovorijo Komisija in države članice ter jih izvajajo v okviru evropskega semestra, ne da pri tem uradno sodelovale nacionalne in regionalne ravni upravljanja v skladu z notranjo delitvijo pristojnosti v posameznih državah članicah. Obstaja resno tveganje, da bi predlagani pristop ogrozil delitev pristojnosti in kršil načeli subsidiarnosti ter lokalne in regionalne samouprave, kot sta opredeljeni v ustreznih listinah Sveta Evrope. Kot primer, v dokumentu Razmislek o poglobitvi EMU, ki ga je Komisija objavila maja 2017, so med drugimi omenjeni predlogi, da se doseže dogovor o zavezujočih standardih merjenja kakovosti javne porabe. Nadzor nad izvajanjem teh standardov bi bil prek obstoječih pregledov stanja vključen v evropski semester. Pogojevanje dostopa do sredstev EU z doseganjem določene ravni teh standardov bi pomenilo, da EU vsiljuje svoj pristop in politične usmeritve na področjih politike, kjer ima deljeno pristojnost z nižjimi ravnmi upravljanja, s čimer bi kršila načelo subsidiarnosti;

13. nadalje obžaluje, da Komisija sama določa in upravlja merila za ocenjevanje doseganja zavez glede reform ter odobritev izplačil tranš, ne da bi bili v to vključeni organi držav članic; ugotavlja, da predlog ne vsebuje preglednih meril ocenjevanja in da teh meril ni mogoče določiti na podlagi priporočil za posamezne države, ki so na splošno opredeljena ter ne vsebujejo ciljev, mejnikov in določb glede sistematičnega nadzora; meni, da se na finančne spodbude EU ne bi smelo gledati kot na poskus, da se zaobide demokratični proces na evropski ali nacionalni ravni, ali kot na finančno izsiljevanje;

14. obžaluje, da Komisija ne ponuja podlage in usmeritve za to, kako naj bi bile predlagane finančne spodbude količinsko opredeljene, čeprav priznava, da se lahko količinske opredelitve kratkoročnih stroškov reform zelo razlikujejo glede na to, ali vključujejo samo upravne stroške (načrtovanje, izvajanje in krepitev zmogljivosti) ali pa tudi socialne stroške;

15. poudarja, da bi morale zaveze glede reform temeljiti na realističnih ocenah izzivov, s katerimi se javni organi srečujejo v zvezi z institucionalnimi in upravnimi zmogljivostmi, ter bi morale vključevati ustrezne strategije za izboljšanje upravnih struktur. Obravnavati je treba neenake pogoje, ki obstajajo med državami članicami in regijami EU v zvezi z upravnimi strukturami, kar je pokazala tudi analiza, ki jo je OR pripravil glede priporočil za posamezne države s teritorialnega vidika;

16. ugotavlja, da tudi druge politike EU pomagajo spodbujati strukturne reforme. To velja za sklade ESI ob uporabi predhodnih pogojenosti, če se nanašajo na izvajanje zakonodaje EU, izboljšanje upravnih struktur in, prek tematske osredotočenosti, izvajanje reform, ki sodijo v okvir strategije Evropa 2020; zato poudarja, da je nujno treba zagotoviti politični okvir, ki bo nasledil strategijo Evropa 2020, da se zagotovi nepretrgana tematska osredotočenost v prihodnjem programskem obdobju. Poudarja, da mora ta novi okvir temeljiti na novi teritorialni viziji, s katero bo posodobljena perspektiva prostorskega razvoja iz leta 1999 ⁽²⁾;

⁽²⁾ CdR 4285/2015.

17. prav tako vztraja, da je za vsako prihodnjo povezavo med strukturnimi reformami, pomembnimi za EU, in kohezijsko politiko še toliko bolj pomembno, da se evropski semester demokratizira na evropski ravni in se dopolni s kodeksom ravnanja, ki bo določal standarde za sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti, da bi se tako povečala učinkovitost in odgovornost v procesu⁽³⁾; poudarja, da bi morala biti načela subsidiarnosti, sorazmernosti, partnerstva in upravljanja na več ravneh skupni temelj kohezijske politike in drugih politik EU v podporo strukturnim reformam;

18. ponovno poziva, naj se nova proračunska orodja ekonomske in monetarne unije financirajo na način, ki ne bo prizadel zasebnih naložb in drugih shem javnega financiranja, kot je financiranje kohezijske politike EU;

19. meni, da predlog finančnih spodbud za strukturne reforme, kot je predstavljen v sporočilu, ni zadostna podlaga za pripravo potrebnih zakonodajnih predlogov; obžaluje, da Komisija pred objavo sporočila ni izvedla ocene učinka ali se posvetovala z deležniki;

20. obžaluje, da predlog za pilotno fazo v letih 2018–2020 v zvezi z orodjem za izvajanje reform ter v zvezi s povezanimi spremembami uredbe o vzpostavitvi programa za podporo strukturnim reformam in uredbe o skupnih določbah ni skladen z napovedano objavo predloga za nov večletni finančni okvir maja 2018;

21. zato predlaga, da se pri oblikovanju instrumenta finančne podpore za spodbujanje strukturnih reform upoštevajo naslednja načela:

- proračunsko podporo, namenjeno strukturnim reformam za spodbujanje gospodarske, socialne in teritorialne kohezije, v okviru pristojnosti kohezijske politike bi bilo treba podpreti s prihodnjimi programi evropskih strukturnih in investicijskih skladov ob spoštovanju načela subsidiarnosti, partnerstva in upravljanja na več ravneh, namesto da bi oblikovali ločeni program financiranja;
- za zagotavljanje učinkovite politike mora delež za kohezijsko politiko v naslednjem večletnem finančnem okviru ostati na isti ravni kot danes, izogniti pa se je treba uporabi sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov za financiranje strukturnih reform;
- sredstva EU za strukturne reforme, ki ne sodijo v okvir kohezijske politike, bi bilo treba podpreti z zagotavljanjem posojil namesto nepovratnih sredstev;
- način določanja in odločanja o strukturnih reformah je treba spremeniti tako, da se lokalne in regionalne oblasti vključijo v proces evropskega semestra. Tako bi mu dodali teritorialno razsežnost in olajšali tudi upoštevanje teritorialne raznolikosti v Evropi, zagotovili celovito sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti v nacionalnih programih reform ter prispevali k spoštovanju načela delitve oblasti v EU;
- vsak predlog financiranja EU za strukturne reforme mora vključevati predhodno oceno učinka in posvetovanje z deležniki ter mora vsebovati določbe za vmesni pregled.

Proračunski instrumenti za države članice, ki se želijo pridružiti euroobmočju, in za bančno unijo

22. ugotavlja, da so odporne ekonomske strukture in visoka stopnja trajnostne konvergence predpogoj za države članice, ki želijo uvesti euro; pozdravlja predlog za vzpostavitev konvergenčnega instrumenta v podporo državam članicam na tej poti; poziva Komisijo, naj pojasni posamezne vloge konvergenčnega instrumenta, programa za podporo strukturnim reformam, evropskih strukturnih in investicijskih skladov in Kohezijskega sklada;

⁽³⁾ CdR 5386/2016.

23. ponovno izraža podporo dokončanju bančne unije; ugotavlja, da se države članice še niso dogovorile o fiskalnem varovalnem mehanizmu, če bi se izkazalo, da enotni sklad za reševanje ne zadostuje; pozdravlja predlog Komisije za vzpostavitev kreditne linije ali jamstev v prihodnjem Evropskem denarnem skladu;

Stabilizacijska funkcija za zaščito naložb v primerih obsežnih asimetričnih pretresov

24. ponovno izpostavlja, da bi bilo mogoče razlike v gospodarskih ciklih držav članic euroobmočja, ki temeljijo na strukturnih dejavnikih, izravnati z uvedbo instrumenta EU za obvladovanje asimetričnih pretresov; se strinja s Komisijo glede meril, ki jih mora izpolnjevati stabilizacijska funkcija;

25. ponavlja svoje stališče, da se morebitna podpora, če naj bo uspešna, ne sme prekrivati z obstoječimi instrumenti, kot so evropski strukturni in investicijski skladi ter Evropski sklad za strateške naložbe, temveč jih mora dopolnjevati;

26. se strinja s Komisijo, da mora biti fiskalna zmogljivost dovolj obsežna, da bo lahko učinkovita; kljub temu ponovno izraža svoje nasprotovanje temu, da bi fiskalna zmogljivost euroobmočja postala proračunska postavka za to območje v proračunu EU, medtem ko bi zgornja meja lastnih sredstev ostala na sedanji ravni 1,23 % BND Evropske unije, da bi se izognili učinku izrivanja financiranja za evropske strukturne in investicijske sklade ter druge politike EU;

27. poudarja, da je stabilizacijska funkcija ohranjanja ravni javnih naložb v težkih obdobjih ob obsežnih asimetričnih pretresih izjemnega pomena za lokalne in regionalne oblasti; meni, da bi lahko bila predlagana evropska shema za zaščito naložb prvi korak v smeri tovrstne stabilizacijske funkcije;

28. vztraja na pomenu stabilizacijske funkcije v kohezijski politiki, ki je skupaj z elementi prožnosti, kot sta povečanje stopenj sofinanciranja EU in prilagajanje predhodnega financiranja, igrala pomembno vlogo med finančno krizo, saj je varovala javne naložbe v regijah, ki so se soočale z asimetričnimi gospodarskimi pretresi;

29. ugotavlja, da naj bi predlagana evropska shema za zaščito naložb na začetku obsegala posojila, sorazmerno majhen del nepovratnih sredstev in mehanizem zavarovanja na podlagi prostovoljnih prispevkov držav članic; poudarja, da se lahko izkaže, da bodo države članice, ki imajo majhen fiskalni manevrski prostor, shemo lahko uporabljale le omejeno, saj bodo težko prišle do posojil v času krize;

30. poziva Komisijo, naj preuči oblikovanje stabilizacijske sheme, ki bi temeljila na nepovratnih sredstvih ali zavarovanju ter bi delovala kot sklad za težke čase;

31. pozdravlja napovedane nacionalne naložbene platforme, v katerih bodo vlogo igrale lokalne in regionalne oblasti ter pri tem črpale iz svojih izkušenj z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi in Evropskim skladom za strateške naložbe.

V Bruslju, 22. marca 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ